

Projekt: K2 - kvalita a konkurenceschopnost v neformálním vzdělávání**Registrační číslo:** CZ.1.07/4.1.00/33.0013

Neformální vzdělávání

Děti a mládež jsou tím největším bohatstvím, které lidské společnosti vlastní. Nadějí i budoucností. Je nutné si připomínat, že to, co do mladé generace vložíme, se vrátí nejen nám, ale i dalším generacím. Nejdůležitější institucí ve výchově a vzdělávání je rodina. Hned za ní následuje škola a všechny další typy a možnosti vzdělávání, tedy i **zájmové a neformální vzdělávání** v oblasti práce s dětmi a mládeží.

Pojmem **neformální vzdělávání** označujeme organizované výchovně-vzdělávací aktivity, které probíhají mimo rámec zavedeného oficiálního školského systému, jsou dobrovolné a nabízejí zájemcům rozvoj životních zkušeností, dovedností a postojů založených na uceleném systému hodnot. Do širšího proudu zahrnujeme i zájmové vzdělávání, jež je produktem činnosti školských zařízení pro zájmové vzdělávání (střediska volného času, školní kluby a školní družiny).

Charakteristickými rysy neformálního vzdělávání jsou:

- dobrovolnost a partnerství mezi vedoucím vzdělávacího procesu a jeho účastníky;
- vlastní motivace a aktivní účast;
- celostní přístup k rozvoji osobnosti;
- důraz jak na individuální, tak na skupinové učení;
- rovné příležitosti (je přístupné všem, bez ohledu na sociální postavení ve společnosti, absolvovanou praxi či dosažený stupeň formálního vzdělání);
- flexibilita (aktivity odrážejí aktuální zkušenosti a potřeby účastníků i prostředí, kde probíhají);
- přítomnost facilitátora - usnadňovače učení, který účastníky provádí;
- právo na chyby a učení se z nich.

Uznávání neformálního vzdělávání

Základem snahy o uznávání neformálního vzdělávání je myšlenka, že by bylo dobré uznávat pro určité typy pracovního zařazení i kompetence nabyté nikoliv pouze během školního studia, ale také mimo něj, třeba v kroužku či oddíle. Uznávání neformálního vzdělávání můžeme obecně chápat jako proces, v němž dochází k vnějšímu zhodnocení znalostí, schopností a dovedností získaných mimo formální vzdělávací systém.

Uznávání v jakékoliv formě je účinným prostředkem motivace „netradičně“ vzdělávaných. Inovační formy certifikace neformálního učení jsou rovněž důležité pro rozšíření celkového spektra uznávání bez ohledu na typ vzdělávaného, bez ohledu na druh vzdělávání. Je nutné rozvíjet kvalitní systémy pro uznávání neformálního učení i učení získaného praxí a podporovat jejich aplikace.

V oblasti práce s dětmi a mládeží je možné usilovat o:

- uznání společenské prospěšnosti této, většinou dobrovolné, práce s dětmi a mládeží;
- uznání ze strany zaměstnavatelů – představení kompetencí a návyků, které mají lidé pracující v oblasti neformálního vzdělávání, a jejich uplatnění v pracovním procesu. Cílem je, aby zaměstnavatelé a personalisté dokázali rozpoznat „přidanou hodnotu“ takového člověka a aby lidé s těmito kompetencemi dokázali rozpoznat a budoucímu zaměstnavateli představit, co dokážou v porovnání s ostatními;
- „formální“ uznání kompetencí nabytých neformálním vzděláváním ze strany státní správy a vzdělávacích institucí;
- uznání vlastních kompetencí samotným jedincem.